

Al parlar de les ofites, fa notar que falten en el clap de l'Almuçara i solament aparèixen al S. del clap de Coldejou i en les vessants N. de Cardó.

En l' estudi de les espècies fòssils recollides esmentem: *Protrachyceras cf. Vilanovae* d'Archiac, espècie nova per la localitat, *Myophotispis* n. sp. de Pradell, *Nucula gregaria* Munster, nova per a Catalunya del mulcheshalk inferior de la Trona (Almuçara - Albiol), *Anaulocidaris Faurai* Lambert nova espècie triàssica del Mas Monet (Pratdip) i altres citant en conjunt 17 gèneres, quasi tots ells nous per la localitat.

La bibliografia compren fins 63 publicacions que han sigut acuradament visades per l' autor i en la cartografia anota fins 15 mapes dels que 8 són geològics.

Les primoroses fototípies que acompanyen a aquesta monografia es refereixen a diversos jaciments esmentats en el cos del treball i alguns fòssils recollits. Un quadre del sincronisme del triàssic de Tarragona, Mediterrani occidental, Alps orientals del Sud i Alemanya clou, juntament amb un esbòs geològic de la part central de la província de Tarragona a escala 1/200.000, aquest bell estudi, que acredita una volta més la laboriositat de l' autor a qui preguem continui honorant-nos amb aparició de semblants treballs. — J. R. BATALLER.

Condiciones geológicas de los yacimientos catalanes de bauxita.

PRIMITIVO H. SAMPELAYO. Boletín del Instituto Geológico de España, tomo 41, pag. 1-147 i mapa geològic.— La comanda feta a l' Instituto Geológico de España quan el descobriment dels jaciments bauxitífers catalans ha sigut complerta pel treball que encapsala les presents ratlles. El nom de son autor solament ja ens indica la bondat d'aquesta nova publicació, de la que donem un petit extracte i breus consideracions.

En el capítol de geologia estudia mesuradament les formacions terciàries i secundàries de la comarca, essent digne d'especial menció el que torni a discutir l' edat de les capes inferiors de l' eocènic que foren erròniament atribuïdes pels enginyers del Mapa Geològic d'Espanya al Danià (Cretàc superior) i que nostre membre D. LLUÍS M.ª VIDAL demostrà ésser terciàries i en les que trobà en diferents indrets el *Bulimus gerundensis* Vidal. Anota també que la formació terciària que vé per sobre M. Bolet arriba per l'E. de Mediona travessant la riera pel Molí i segueix fins prop de M. Gelat. Havent seguit nosaltres aquests indrets, creiem que l'esmentada formació està mal representada en el mapa del Dr. ALMERA emperò no té l'extensió que s'indica en el mapa que acompanya aquest treball ja que indubtablement els guixos i carniols que es troben per sobre Puigcani i Masbajes són triàssics. Segurament que uns bancs calços que es troben en aquest indret així com per sobre el Molí, han donat peu a aquesta apreciació que amb tot respectem, encara que creiem són triàssics. Per la Plana Molinera on abunden carniols i guixos idèntics als

de tota la formació triàsica els col·loca com el Dr. ALMERA en el eocènic. Ens plau en aquesta ocasió el recfitar nostra creència sobre els dipòsits areniscosos atribuïts per nosaltres al triàsic inferior que indubtablement pertanyen al superior.

Segueix un capítol on es descriu un tall geològic de la zona bauxitífera d'Igualada i Mediona.

En l'estudi dels minerals dona l'anàlisi química que és un xic diferent dels donats en altres treballs degut a haver-se verificat sobre gran quantitat de mineral i de diferents tipus. S'ha reconegut en ell la presència del titan en totes les mostres. És notable l'anàlisi microgràfic que fa dels minerals, assumpte de l'especialització de l'autor.

En unes breus consideracions històriques reconeix al Dr. ALMERA com descobridor del mineral a Catalunya i a GOETZ PHILIPPI com propulsor del resurgiment industrial.

Passa després a descriure els jaciments que es troben ja en el triàsic ja en el terciari començant per aquests i acabant amb els triàsics ennumerant els 15 dipòsits reconeguts.

En el capítol d'orogènia estableix la relació entre els dipòsits de bauxites i els enfondrements posteriors al secundari.

Estudia amb detenció els diversos llits bauxitífers francesos nord-americans, austríacs i alemanys, italians i irlandesos.

Explica l'origen de les bauxites per un procés de la laterització seguint les idees de Campbell que molt bé pot aplicar-se a alguns jaciments trobats entre les carniols però no és tan fàcil d'explicar en el cas de trobar-se entre nivells calissos com uns afloraments nous de la província de Tarragona que radiquen en el cetàic i té el mineral el mateix aspecte que el de Mediona. Per aquesta hipòtesis cap preguntar com és formen les bretxes bauxitíferes.

Estudia a continuació la qüestió de la formació de la bauxita que a tantes opinions ha donat lloc.

Parla finalment de les aplicacions d'aquest mineral, exposant algunes dates industrials. En la bibliografia cita les principals publicacions que s'han ocupat d'aquesta matèria.—J. R. BATALLER.